

Hlavný kontrolór mesta BARDEJOV

ODBORNÉ STANOVISKO HLAVNÉHO KONTROLÓRA K NÁVRHU ROZPOČTU MESTA

na rok 2013 a roky 2014, 2015

V zmysle ust. § 18 f, ods. 1 písm. c) zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov p o d á v a m k návrhu rozpočtu mesta na rok 2013 a roky 2014, 2015 toto

o d b o r n é s t a n o v i s k o

Všeobecná kríza v EÚ spojená s recesiou v hospodárstve štátu pokračuje a výrazne sa prejavuje aj v návrhu rozpočtu nášho mesta na rok 2013. Zostaviť ho tak, aby bol vyrovnaný a pritom akceptovať Memorandum Vlády SR a ZMOS je nezávideniehodná úloha. Krátiť 5% mzdových nákladov, 10 % tovarov a služieb a žiadne predaje nehnuteľností je výrečný ukazovateľ pre každú samosprávu na Slovensku a veľmi ťažko sa bude dodržiavať. Zásadným ukazovateľom pre obce a mestá je neustály prepád výnosu z dane z príjmu fyzických osôb. Kým v roku 2008 bol tento výnos v našom meste vo výške 9 188 807 €, každým rokom klesal až na úroveň 8 403 199 € v uplynulom roku. Aj v roku 2012 sa očakáva prepád o takmer 300 tis. €. Rozpočet mesta pre rok 2013 po započítaní finančných operácií je zostavený ako vyrovnaný (viď. tabuľka č. 1), pričom bežný rozpočet je zostavený, paradoxne na vyššie uvedené, prebytkový. Podieľa sa na tom úprava niektorých nariadení mesta v oblasti daní, školstva a životného prostredia, ale predovšetkým radikálne šetrenie výdavkov vo všetkých organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta.

Tab. č. 1: Rozpočet príjmov a výdavkov

Príjmy bežného rozpočtu	18 077 069
Výdavky bežného rozpočtu	16 805 097
+ prebytok	1 271 972
Príjmy kapitálového rozpočtu	0
Výdavky kapitálového rozpočtu	1 146 022
- schodok	- 1 146 022
Príjmové finančné operácie	807 204
Výdavkové finančné operácie	933 154
+ schodok	- 125 950
Objem bež. a kapit. príjmov mesta celkom	18 884 273
Objem bež. a kapit. výdavkov mesta celkom	18 884 273

A. ROZPOČET PRÍJMOV

A. 1. Bežné príjmy

Sú zostavené na základe prognóz Ministerstva financií SR, pretože v čase spracovania materiálu nebol návrh zákona o štátnom rozpočte schválený v NR SR.

Výnos z dane z príjmu fyzických osôb bude určite nižší ako vlani, daň z nehnuteľností je na úrovni minulého roku. Výpadok dane čiastočne vynahradí príjem z prenájmu majetku mesta od vlastných obchodných spoločností. Bardterm, s.r.o. uhradí za prenájom majetku mesta 410 tis. €, z ktorých 253 tis. € sa vráti späť na investície a Bardbyt, s.r.o. vo výške 85 tis. €. Rizikovým príjmom sa javí naplánovaný celoročný nájom za budovu SOS v B. Kúpeľoch, kde však prebieha súdny spor, no očakávame jeho kladný výsledok.

Mesto upravovalo vlastné dane v minulom roku a kvôli účinnosti novely zákona o miestnych daniach a poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady s účinnosťou od 1.1.2013 je nútené postupne vyrovnávať sadzby daní. Týka sa to sadzby dane zo stavieb, kde v horizonte do 10-tich rokov má dôjsť k postupnému znižovaniu rozdielu sadzieb na max. 10-násobok medzi stavbami na bývanie v mestských častiach so stavbami v meste, resp. medzi stavbami na bývanie a stavbami na podnikanie. Po vypustení úľav pre dôchodcov a ĽZP sa takisto navrhuje vypustiť 20 %-ná úľava pre „verejné“ zdravotnícke zariadenia, pretože takto formulované ustanovenie vo VZN je nad rámec zákona o miestnych daniach. Zvýšiť sadzby daní navrhuje mesto aj pri dani z pozemkov, kde by sa mali sadzby dane u záhrad, zastavaných plôch a nádvorí a ostatných plôch, u ornej pôdy, trvalých trávnych porastov zvyšovať postupne na rovnakú úroveň 0,75 %, čo je aktuálna sadzba dane pre lesné pozemky a rybníky s chovom rýb.

Poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady sa zvýši pri 1100 litrových zberných nádobách z dôvodu zjednotenia sadzby dane u 1100 litrových a 110 litrových zberných nádob. Zruší sa 50%-ná úľava na poplatku za tretie a každé ďalšie dieťa do 18 rokov v spoločnej domácnosti, čím môžu mestu narastať pohľadávky.

A. 2. Kapitálové príjmy

Kvôli podpísanému Memorandu medzi ZMOS a Vládou SR, v ktorom sa mestá a obce zaviazali nepredávať majetok, v kapitálovom rozpočte sa nepočíta so žiadnym príjmom z predaja majetku. Po prvýkrát neobdrží Bardejov ani pravidelnú účelovú dotáciu na záchranu a obnovu historických pamiatok, ktorú sme po minulé roky dostávali vo výške 481 tis. €.

B. ROZPOČET VÝDAVKOV

B. 1. Bežné výdavky

Návrh rozpočtu je rozdelený do trinástich programov:

1 - Služby občanom	8 - Životné prostredie a územný plán
2 - Bezpečnosť	9 - Verejné osvetlenie
3 - Doprava	10 - Kultúra a média
4 - Vzdelávanie	11 - Starostlivosť o pamiatky
5 - Šport	12 - Sociálne zabezpečenie
6 - Manažment a správa mesta	13 - Bývanie a občianska vybavenosť
7 - Cestovný ruch a rozvoj podnikania	

% z celkového rozpočtu

Mesta a RO

- program: Služby občanom	1 %
- program: Bezpečnosť	2 %
- program: Doprava	9 %
- program: Vzdelávanie	46 %
- program: Šport	5 %
- program: Manažment a správa mesta	11 %
- program: Cestovný ruch	4 %
- program: Životné prostr. a územný plán	7 %
- program: Verejné osvetlenie	2 %
- program: Kultúra a médiá	2 %
- program: Starostlivosť o pamiatky	0,01 %
- program: Sociálne zabezpečenie	9 %
- program: Bývanie a občianska vybavenosť	2 %

Zo všetkých trinástich programov iba pri dvoch (Bezpečnosť a Cestovný ruch) je navýšená výdavková časť rozpočtu pre nasledujúci rok. Pri programe Bezpečnosť je navýšenie pre mestský hasičský zbor a pri programe Cestovný ruch je navýšenie z titulu členského príspevku v Oblastnej organizácii cestovného ruchu „Šariš – Bardejov“ a na spoluúčasť pri financovaní grantov.

Výdavková časť rozpočtu je hlboko pod úrovňou výdavkov, ktoré boli použité za predchádzajúce 3 roky. Pre porovnanie pri jednej z priorit mesta – starostlivosť o pamiatky spojenej s cestovným ruchom činí rozdiel medzi rokom 2010 a rokom 2013 výpadok 1 mil. €.

Program 1: Služby občanom

Nižší príspevok na náboženské a iné spoločenské služby je odrazom kontroly hlavného kontrolóra, kde sú osobné náklady vedúceho strediska pohrebných služieb presunuté z hlavnej do podnikateľskej činnosti.

Rovnaká dotácia ako vlani je navrhnutá aj pre komunitnú nadáciu.

Program 2: Bezpečnosť

Finančné prostriedky pre mestskú políciu sú o 3 % vyššie, navýšené sú aj odmeny pre dobrovoľný hasičský zbor kvôli legislatívnej zmene v Zákonníku práce (odvody z dohôd o vykonaní práce).

Program 3: Doprava

V programe sú finančné prostriedky, ktoré potrebuje Bapos, m.p. na údržbu miestnych komunikácií, splátky úrokov z úverov na investičné akcie a mestské komunikácie. Výrazne sa znížil transfer na MHD (- 12% oproti r. 2012), čo by malo stačiť na plnenie podmienok vyplývajúcich zo zmluvy medzi Mestom a SAD, a.s. Mestu by však veľmi pomohlo, ak by zmluvný partner SAD, a. s. pristúpil v čase krízy na zníženie mieru zisku napr. z 5 % na 2-3 %.

Program 4: Vzdelávanie

Program vzdelávania zatiaľ nie je úplne dofinancovaný a zdá sa, že ani nebude. Mesto navrhuje znížiť výpadok formou novelizácie VZN č. 79/2008 o príspevkoch v školských zariadeniach a VZN č. 96/2009 o financovaní subjektov poskytujúcich výchovu a vzdelávanie, ktorých zriaďovateľom je FO, PO alebo cirkev, ale práve pri neštátnych subjektoch je najväčšia nespokojnosť s financovaním školských jedální a ČŠPP.

Základné školy a materské školy, ZUŠ budú financované rovnako ako vlani. Novelizáciou zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon), s účinnosťou od 1.1.2013 vzniknú zo zrušených ŠSZČ „malé CVC“ so špecializovaným zameraním pri každej

základnej škole. Ak by sa mal návrh rozpočtu škôl, ktorý teraz tvorí takmer 50 % z celkového rozpočtu mesta ešte nejakým spôsobom navýšiť, nabúrало by to celý rozpočet mesta. Každopádne už dnes vieme, že jedno z opatrení (aj keď nepopulárne) je zrušenie jednej základnej školy nevyhnutnosťou. Je potrebné hľadať vnútorné rezervy, predovšetkým v celom systéme financovania škôl. Kardinálny problém ako v školstve navýšiť mzdy a zároveň v zhode s memorandom ich aj krátiť by personálne zníženie počtu učiteľov mohlo čiastočne poriešiť.

Program 5: Šport

Bapsu v budúcom roku odpadá starostlivosť o dve najnákladovejšie športové zariadenia, ktoré sú už v nájme iných PO. Mesto však zmluvný vzťah dodrží, keď vo fonde organizovaného športu vyčlenilo na ne spolu 360 tis. €. Transfer na prevádzku športovej haly je vyšší ako vlani, ostatné športoviská obdržia finančné prostriedky iba na najnevyhnutnejšiu údržbu, okrem krytej plavárne, ktorá by mala byť v prevádzke v obmedzenom režime odstavením na 4 mesiace a presunom pracovníkov na úpravu verejných priestranstiev mesta.

Program 6: Manažment a správa mesta

Mesto neuvažuje v budúcom roku s redukciou zamestnancov, neráta sa ani s navýšením plátov. Do samosprávy tečie celkovo menej peňazí zo štátneho rozpočtu, preto bude nevyhnutné v prípade zhoršujúcich sa hospodárskych pomerov reagovať na túto skutočnosť aj zmenou organizačnej štruktúry.

Z dôvodu zmeny zákona o dani z príjmov mesto ušetrí na dani z príjmov z predaja nehnuteľného majetku cca 100 tis. €.

Program 7: Cestovný ruch a rozvoj podnikania

V oblasti cestovného ruchu bola v r. 2012 založená Oblastná organizácia cestovného ruchu „Šariš – Bardejov“, kde na úhradu členského poplatku je rozpočtovaných 30 tis. €.

Rovnaké parametre by bolo vhodné nastaviť pre turisticko-informačné kancelárie (TIK), z ktorých TIK v B. Kúpeľoch je vysunutým pracoviskom mesta a TIK v Bardejove vykonáva činnosť na základe mandátnej zmluvy.

V programe sa uvažuje ešte so spolufinancovaním grantov.

Program 8: Životné prostredie a územný plán mesta

Menej prostriedkov je plánovaných do verejnej zelene, kde sa obmedzí výsadba okrasných kvetov v intraviláne mesta. Financie na kosenie by pri priaznivej klíme mali vystačiť na povinné 3 cykly. Pri odpadoch sú vyššie náklady na zvoz separovaného zberu.

Program 9: Verejné osvetlenie

Verejné osvetlenie malo vždy adekvátnu váhu, veď za posledné tri roky neklesli náklady pod 570 tis. € ročne. Budúcoročná výška financií by mala postačovať na to, aby sa svietilo vo všetkých častiach mesta. Zvýšil sa síce počet svetelných bodov (napr. Dlhý rad), ale zaviedli sa úspornejšie žiarovky a svoju rolu zohrávajú aj astronomické hodiny. Zakúpením novej plošiny na údržbu VO sa značne ušetrila spotreba pohonných hmôt.

Program 10: Kultúra a médiá

Personálny potenciál v kultúre sa na schválené klasické kultúrne akcie so zníženým rozpočtom nedá ani dostatočne využiť (oddelenie kultúry vrátane kina Žriedlo). Na druhej strane podobné služby na veľmi slušnej úrovni poskytuje aj KTC. Rezervy sú v oblasti ubytovania nenaplnením plánovaného tretieho funkčného miesta zamestnanca.

Nepočíta sa so žiadnou dotáciou externým subjektom.

Program 11: Starostlivosť o pamiatky

Dotácia na záchranu historických pamiatok, ktorú mesto dostávalo zo ŠR každoročne vo výške 481 tis. € na rok 2013 už nie je plánovaná kvôli podpísanému Memorandu medzi ZMOS a Vládou SR.

Program 12: Sociálne zabezpečenie

Rozpočet na zariadenia pre seniorov Topľa a Čergov je mierne navýšený, takmer rovnako financované budú nocľaháreň a útulok pri objeme, ktorý vlani stačil iba pre samotnú

nocľaháreň Nádej. Novonaplánované sú aj finančné prostriedky na činnosť denného stacionára v meste.

Podobne ako pri kultúre ani tu sa nepočíta sa so žiadnou dotáciou externým subjektom.

Program 13: Bývanie a občianska vybavenosť

Na základe plánu investícií v tepelnom hospodárstve Bardterm, s.r.o. je na technické zhodnotenie dlhodobého majetku mesta rozpočtovaných 253 tis. €.

B. 2. Kapitálové výdavky

V návrhu rozpočtu sa objem kapitálových výdavkov vo výške 1 146 022 € použije na akcie, ktoré budú v budúcom roku ukončené, na investičné akcie do tepelného hospodárstva a na finančnú spoluúčasťou pri financovaní grantov.

C. ROZPOČET FINANČNÝCH OPERÁCIÍ

C. 1. Príjmové finančné operácie

Príjmové finančné operácie tvoria čerpanie úveru schváleného v roku 2010 na spolufinancovanie grantov (200 tis. €), plánovaného nového úveru (500 tis. €) a prostriedky z Fondu ochrany prírody pre Bapos, m.p. na verejnú zeleň (107 204 €).

Príjmové finančné operácie spolu: 807 204 €.

C. 2. Výdavkové finančné operácie

Výdavkové finančné operácie tvoria splácanie istín a lízingových splátok v týchto oblastiach:

Doprava – splátka istiny úverov na „inv. akcie mesta“ a „mestské komunikácie“
(466 543 €)

Šport – splátka úveru na zimný štadión (134 767 €)

Manažment a správa mesta – splátka istiny úverov na spolufinancovanie grantov
(251 474 €)

Životné prostredie – splácanie úveru – Skleníky (28 680 €)

Bývanie a občianska vybavenosť – splátka istiny úveru ŠFRB - „byty Vinbarg“
(51 690 €)

Výdavkové finančné operácie spolu: 933 154 €.

D. PROGRAMOVÝ ROZPOČET

Súčasťou návrhu programového rozpočtu Mesta Bardejov na rok 2013 sú aj rozpočty RO a PO, z ktorých príspevková organizácia Bapos, m.p. ako aj ZUŠ po niekoľkonásobných úpravách budú vyfinancované síce na hrane, ale ich transfer je porovnateľný s rokom 2012.

Ak sa nezmení hospodárska situácia v Eurozóne a bude pokračovať recesia, mesto bude musieť hľadať rezervy. Buď personálnu rošádu spojenú s prepúšťaním, znížením mzdových nárokov alebo drastickým šetrením na strane výdavkov. Z pohľadu ľudí je najmenej bolestná tretia alternatíva, avšak nedostatok finančných prostriedkov v materiálo-technickom zásobovaní mesta by znamenalo krok späť.

Programový rozpočet mesta na rok 2013 a roky 2014, 2015 obsahuje všetky zákonom predpísané podmienky.

ZÁVER

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Zohľadňuje aj ustanovenia zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a ostatné súvisiace právne normy. Po formálnej stránke je veľmi prehľadne a zrozumiteľne spracovaný.

Návrh rozpočtu bol prerokovaný na porade primátora mesta, v komisiách MsZ a dňa 6.12.2012 na zasadnutí MsR. Podľa § 9 ods. 3 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov bola splnená podmienka zverejnenia rozpočtu 15 dní pred jeho schválením.

Na základe uvedených skutočností **o d p o r ú č a m** mestskému zastupiteľstvu

schváliť

návrh programového rozpočtu Mesta Bardejov a zriadených rozpočtových organizácií na rok 2013

a

zobrať na vedomie

návrh programového rozpočtu Mesta Bardejov a zriadených rozpočtových organizácií na roky 2014, 2015

V Bardejove 6. decembra 2012

Mgr. Vladimír Harajda
hlavný kontrolór mesta